

Nr 102.

Av herr Hansson i Skegrie m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.

I femte huvudtiteln av Kungl. Maj:ts proposition nr 1 föreslår vederbörande departementschef under punkt 55 angående åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet ett anslag av 150 000 kr. till annan verksamhet än den individuella, vilket är lika med innevarande budgetårs anslag.

Pensionsstyrelsens verksamhet till förebyggande och hävande av invaliditet omfattar dels *individuell verksamhet* såsom vård, yrkesutbildning m. m. åt personer, vilka kunna väntas genom dylika åtgärder återvinna eller bibehålla arbetsförmågan, dels ock *annan verksamhet* som avser att i folkpensioneringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra hälsa. I avsikt att befordra sistnämnda syfte har anslaget till annan verksamhet huvudsakligen använts för bidrag till mindre badanläggningar å landsbygden. På grund av ett allt större behov av badanläggningar och en större förståelse för den hälsobefordrande inverkan framför allt bastubaden medföra, har intresset för byggandet av dylika stigit under senare år och torde sannolikt i fortsättningen bibehålla samma utveckling. Som följd härav har ett stort antal ansökningar icke kunnat bifallas av den anledningen att anslagen icke räckt till. Härom anför pensionsstyrelsen följande: »Styrelsens bidrag till badanläggningar har utgått enbart till mindre bastuanläggningar å landsbygden, vilkas golvyta uppgått till minst 28 m² och vilka ansetts lämpliga såsom folk- och skolbad. Enär det visat sig att de allmänna bastur, som hittills uppförts i närheten av skolan, icke räckt till för att tillfredsställande betjäna alla dem, som önska erhålla bastubad, och att behov föreligger av bastuanläggningar med mindre golvyta än den för folk- och skolbad erforderliga, har pensionsstyrelsen i anslagsskrivelsen den 31 augusti 1944 ifrågasatt utvidgning av verksamheten till att avse dylika mindre anläggningar. Då vad pensionsstyrelsen i nämnda skrivelse anfört icke föranlett erinran från departementschefens sida, har styrelsen beslutat att från och med den 1 juli 1945 lämna bidrag jämväl till bastuanläggningar i samhälle å landsbygden, där skolor icke finnas eller eljest anordningar för skolbad icke erfordras.

För annan verksamhet har för budgetåret 1945/46 beviljats ett anslag av 150 000 kronor. Hittills ha av härför avsedda medel beviljats bidrag med tillhoppa 76 000 kronor.

Ehuru styrelsen på grund av det begränsade anslaget för annan verksamhet och det stora antalet ansökningar om bidrag till badanläggningar icke ansett sig kunna lämna högre bidrag till folk- och skolbad än 2 000 kronor och icke ämnar lämna bidrag till bybastur med mera än hälften av detta belopp, förslår anslaget för budgetåret 1945/46 endast till att bevilja de ansökningar om bidrag till folk- och skolbad, som inkommit till pensionsstyrelsen intill slutet av september 1944. Hela antalet av till pensionsstyrelsen hittills inkomna, icke avgjorda ansökningar om bidrag till badanläggningar uppgår till 135. Därjämte har från svenska föreningen för folkbad inkommit en ansökan om bidrag med 11 000 kronor. För beviljandet av samtliga dessa ansökningar skulle ett belopp av 281 000 kronor erfordras. På grund härav och då antalet ansökningar om bidrag till badanläggningar icke visar tendens till minskning synes ett anslag för annan verksamhet av minst 300 000 kronor erforderligt.»

Den av pensionsstyrelsen ovan citerade motiveringen för ett högre anslag torde få anses vara synnerligen stark. Det stora antalet ansökningar tyder på en ökad insikt om hygienens betydelse för en god hälsovård. Denna önskvärda utveckling av den personliga hälsovården bör på allt sätt uppmuntras och stödjas av det allmänna. Erfarenhet och vetenskaplig forskning visar att bastubad är av stort värde i kampen mot smittosamma sjukdomar och begynnande epidemier.

För landsbygdens folk, som oftast har lång väg till närmaste badinrättning, fylla dessa bastuanläggningar även en annan funktion. Många arbeten äro av den art att efter arbetsdagens slut är en grundlig rentvagning nödvändig för den som deltagit däri, varför tillgång till ett bastubad är en mycket önskvärd sak. För många är emellertid ett så enkelt hygieniskt krav icke inom räckhåll. Att efter arbetsdagens slut cykla eller på annat sätt färdas flera kilometer till närmaste stad eller större samhälle, där tillfälle till bad finns, är en prestation som inte alltid kan utföras.

Bastur böra därför finnas inom nära räckhåll, helst inom byn eller i varje fall inom den egna kommunen.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1946/47 måtte besluta anvisa ett reservationsanslag av 4 800 000 kronor och att av detta anslag 300 000 kronor måtte ställas till förfogande för annan verksamhet än den individuella.

Stockholm den 18 januari 1946.

Nils G. Hansson
i Skegrie.

Hj. R. Nilson
i Spånstad.

Aron Gustafsson
i Lekåsa.

Robert L. Jansson,
Aspeboda.